

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. juuli 2026
(OR. en)

11367/26
PV CONS 43
TRANS 474
TELECOM 368
ENER 488
PARLNAT

PROTOKOLLI KAVAND

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(transport, telekommunikatsioon ja energeetika)

26. juuni 2026

1. Päevakorra vastuvõtmine

Nõukogu võttis vastu dokumendis 10866/26 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine

- a) Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri 10822/26

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid.

- b) Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri (avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8) 10823/26

Teadusuuringud

1. Programmi „Euroopa horisont“ käsitlev pakett – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2028–2034 10460/26 + ADD 1–2 RECH

- a) Raamprogramm ning selle osalemis- ja levitamismid 10464/26

- b) Raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm 10465/26

Osaline üldine lähenemisviis

heaks kiidetud COREPER I poolt 24. juunil 2026

Nõukogu leppis kokku osalistes üldistes lähenemisviisides määruse suhtes, mis käsitleb teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ aastateks 2028–2034, ning nõukogu otsuse suhtes, mis käsitleb programmi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogrammi.

Lisas on esitatud Horvaatia, Läti, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari ühisavaldus ning Austria, Saksamaa ja nõukogu avaldused.

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

3. Euroopa elektrivõrgupakett

- a) **Direktiiv, millega muudetakse direktiive (EL) 2018/2001, (EL) 2019/944 ja (EL) 2024/1788 seoses loamenetluste kiirendamisega** 10740/26

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi suhtes, millega muudetakse direktiive (EL) 2018/2001, (EL) 2019/944 ja (EL) 2024/1788 seoses loamenetluste kiirendamisega.

- b) **Määrus, mis käsitleb üleeuroopalise energiataristu suuniseid** 10746/26
+ COR 1 REV 1
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis määruse suhtes, mis käsitleb üleeuroopalise energiataristu suuniseid.

Portugal ja Hispaania esitasid lisas toodud ühisavalduse. Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rootsi ja Soome esitasid lisas toodud ühisavalduse.

Muu kui seadusandlik tegevus

4. Jõupingutused süsinikuheite vähendamiseks energeetika valdkonnas 2030. aasta järel 9604/26
Arvamuste vahetus
5. Lähis-Ida kriis: koordineerimis- ja reageerimismeetmed energiasektoris 9614/26
Arvamuste vahetus

Muud küsimused

6. a) Komisjoni määruse (EL) 2015/1222 (võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise kohta, nn CACM-määrus) läbivaatamine 10695/1/26 REV 1
Teave Itaalialt, Poolalt ja Prantsusmaalt

- b) **Metaanimääruse mõju ELi energiajulgeolekule**
Teave Austrialt, Belgialt, Bulgaarialt, Itaalialt, Leedult, Madalmaadelt, Poolalt, Rootsilt, Rumeenialt, Slovakkialt, Tšehhi Vabariigilt ja Ungarilt

10728/1/26 REV 1

Nõukogu võttis teadmiseks Austria, Belgia, Bulgaaria, Itaalia, Leedu, Madalmaade, Poola, Rootsi, Rumeenia, Slovakkia, Tšehhi Vabariigi ja Ungari esitatud teabe. Kreeka ühines sellega suuliselt.

- c) **Meditiiniliste radioisotoopide varustuskindlust käsitlevate nõukogu järelduste järelmeetmed**
Teave Belgialt, Horvaatialt, Luksemburgilt, Madalmaadelt, Maltalt, Poolalt, Prantsusmaalt, Rumeenialt, Sloveenialt ja Tšehhi Vabariigilt

10773/26

Nõukogu võttis teadmiseks Belgia, Horvaatia, Luksemburgi, Madalmaade, Malta, Poola, Prantsusmaa, Rumeenia, Sloveenia ja Tšehhi Vabariigi esitatud teabe.

- d) **Õigete stiimulite tagamine elektrifitseerimise kiirendamiseks**
Teave Madalmaadelt, Prantsusmaalt, Rootsilt ja Taanilt

10814/26

Nõukogu võttis teadmiseks Madalmaade, Prantsusmaa, Rootsi ja Taani esitatud teabe.

- e) Järgmise eesistujariigi tööprogramm
Teave Iirimaa

Esimene lugemine

avalik mõttevahetus eesistujariigi ettepanekul (nõukogu kodukorra artikli 8 lõige 2)

Komisjoni ettepanekul põhinev päevakorrapunkt

Avaldused dokumendis 10823/26 esitatud seadusandliku tegevusega seotud A-punktide
juurde

A-punkti 1 juurde: Programmi „Euroopa horisont“ käsitlev pakett – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm aastateks 2028–2034

- a) Raamprogramm ning selle osalemis- ja levitamismid
- b) Raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm
Osaline üldine lähenemisviis

NÕUKOGU AVALDUS

„Nõukogu osalised üldised lähenemisviisid raamprogrammi „Euroopa horisont“ ja eriprogrammi suhtes ei kajasta nõukogu lõplikku seisukohta Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) ning selle teadmis- ja innovaatikakogukondade kohta. Nõukogu seisukoht EIT ning teadmis- ja innovaatikakogukondade kohta määratakse kindlaks hilisemas etapis pärast seda, kui on läbi vaadatud komisjoni tulevane ettepanek EIT määruse läbivaatamise kohta.

Nõukogu palub komisjonil tagada, et tema ettepanek EIT määruse läbivaatamiseks annaks tervikliku ja tõenditel põhineva aluse EIT üldise raamistiku kõigi tulevaste kohanduste kaalumiseks.“

AUSTRIA AVALDUS

„Austria toetab ELi 10. teadusuuringute raamprogrammi „Euroopa horisont“ (2028–2034), mis on uute teadmiste, heaolu ja rahu teerajaja Euroopas.

Läbirääkimiste käigus propageeris Austria edukalt seda, et teadusuuringud keskendusid demokraatlike, kultuuriliselt mitmekesiste, kaasavate, sotsiaalselt õiglaste, turvaliste ja rahumeelsete ühiskondade edendamisele. Samamoodi toetame Euroopa suveräänsuse huvides kahesuguse kasutusega teadusuuringute programmi avamist nii tsiviil- kui ka sõjaliste rakenduste jaoks.

Peame siiski kahetsusväärseks, et programmist „Euroopa horisont“ rahastatakse teadusuuringuid, millel on üksnes sõjaline rakendus. Selliseid teadusuuringuid tuleks rahastada Euroopa Konkurentsivõime Fondist (ECF), mille alla suunatakse kaitsealane tegevus, mida praegu rahastatakse Euroopa Kaitsefondist (EDF).

Siinkohal kordame seda veendumust, kuigi me ei suutnud selles küsimuses piisaval määral teiste läbirääkimispartnerite usaldust võita. Samal ajal rõhutame, et tervikuna kiidame programmi „Euroopa horisont“ heaks.“

SAKSAMAA AVALDUS

„ELi teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm on ELi tipptaseme, kestlikkuse ja strateegilise autonoomia üks peamiseid vahendeid. Saksamaa tervitab ja toetab osalist üldist lähenemisviisi määruse suhtes, millega kehtestatakse kümnes raamprogramm (programm „Euroopa horisont“ 2028–2034, 10. raamprogramm).

Saksamaa rõhutab siiski, kui oluline on jätkata varem kehtestatud ja praegu rakendatavaid tavasid inimese loote tüvirakkude ja embrüotega seotud teadusuuringute valdkonnas.

Saksamaa väljendab heameelt asjaolu üle, et 10. raamprogrammi määruse artikli 21 („Rahastamiskõlblikkus“) lõikes 10 on sätestatud rahastamise õiguslikult siduvad eetilise välistamise kriteeriumid, millega jätkatakse programmi „Euroopa horisont“ 2021–2027) käsitleva määruse (9. raamprogramm) alusel seni kehtinud norme. Saksamaa usub siiski, et oluline on ka jätkuv kindlus selles osas, et ELi vahendeid ei eraldata teadusuuringutele (sealhulgas tüvirakkude hankimist hõlmavatele teadusuuringutele), mille käigus hävitatakse inimembrüoid, kuna selline tegevus on embrüote kaitset käsitlevate Saksamaa riigisiseste õigusaktidega keelatud. Selleks ootab Saksamaa, et Euroopa Komisjon esitaks õigeaegselt deklaratsiooni 10. raamprogrammi määruse kohta kooskõlas deklaratsiooniga, mis tehti seoses 9. raamprogrammi määruse vastuvõtmisega (2021/C 185/01, „Komisjoni deklaratsioon eetika / tüvirakkudega seotud teadusuuringute kohta“).

HORVAATIA, LÄTI, RUMEENIA, SLOVAKKIA, SLOVEENIA, TŠEHHI JA UNGARI ÜHISAVALDUS

„Horvaatia, Läti, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari toetavad programmi „Euroopa horisont“ (2028–2034) käsitleva ettepaneku suhtes osalise üldise lähenemisviisi vastuvõtmist. Kuna paketi õigusaktide sellised sätted, mis moodustavad osa mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavatest horisontaalsetest läbirääkimistest, on kuni mitmeaastase finantsraamistiku, eelkõige programmi „Euroopa horisont“ käsitleva määruse artikli 19 osas edasiste edusammude tegemiseni osalise üldise lähenemisviisi kohaldamisalast välja jäetud, nõustusid nimetatud riigid osalise üldise lähenemisviisiga selle vastuvõtmise ajal mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate läbirääkimiste seisul alusel, nagu on kajastatud eesistujariigi vastutusel koostatud läbirääkimispaketisⁱ.

Eelkõige peavad Horvaatia, Läti, Rumeenia, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi ja Ungari oluliseks, et programm pakuks jätkuvalt juurdepääsu suutlikkuse suurendamise meetmetele nii laienemisprotsessis osalevatele kui ka üleminekuriikidele, kohaldades üleminekuriikide suhtes erinevat korda. Lisaks peavad nad oluliseks, et avaliku sektori investeeringute suurendamist teadusuuringutesse ja innovatsiooni kui üht rahastamiskõlblikkuse tingimust juurdepääsuks asjakohastele suutlikkuse suurendamise meetmetele hinnataks kulude nominaalse suurenemise alusel võrreldes eelmise aastaga.“

ⁱ ST 10058/26.

B-punkti 3b
juurde:

Euroopa elektrivõrgupakett

Määrus, mis käsitleb üleeuroopalise energiataristu suuniseid
Üldine lähenemisviis

PORTUGALI JA HISPAANIA ÜHISAVALDUS

„Tõelise energialiidu väljakujundamine on Euroopa tegevuskava üks alustalasid.

Selle tegevuskava edendamiseks on vaja nii energiaregulatsiooni ja -poliitika ühtlustamist Euroopa tasandil kui ka meie energiataristu füüsilist liitu. Ilma hästi ühendatud Euroopata ei saa olla energialiitu.

Võrkudevahelisi ühendusi tuleb käsitada Euroopa avaliku hüvena, mitte kahepoolsete läbirääkimiste küsimusena. Võrkudevahelisest ühendusest saadav kasu ei lõpe piiril: madalamad hulgihinnad, suurem varustuskindlus, taastuvate energiaallikate parem integreerimine ja süsteemi suurem vastupidavus Euroopa Liidu elektrisüsteemile tervikuna.

Euroopa liigub täielikult taastuvatel energiaallikatel põhinevate elektrisüsteemide suunas, milleks on vaja paindlikkusinstrumentide märkimisväärset tugevdamist. Sellega seoses on otsustava tähtsusega elektrivõrkude ühendamine, mis on ka Euroopa konkurentsivõime eeltingimus. Elektrifitseerimisega lubatud tootlikkuse kasv saab realiseeruda ainult siis, kui energia siseturg on tõeliselt integreeritud.

Tervitasime asjaolu, et Euroopa Komisjoni algatus „Energiakiirteed“ hõlmab kaheksa kindlaksmääratud Euroopa energiakiirtee hulka Pürenee-üleseid elektriühendusi ja saastevaba vesiniku koridori (H2Med).

Üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitlev määrus on oluline vahend nende projektide elluviimiseks, mis on üliolulised, et suurendada Pürenee poolsaare väärtust taastuvenergia keskusena ja vähendada selle isoleeritust ülejäänud mandrist.

Seetõttu kutsuvad Hispaania ja Portugal Euroopa Komisjoni üles kajastama Pürenee poolsaart Kesk-Euroopaga ühendavaid energiakiirteid keskses stsenaariumis, mis tuleb välja töötada üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitleva määruse artikli 11 kohaldamisel.“

EESTI, LEEDU, LÄTI, POOLA, ROOTSI JA SOOME ÜHISAVALDUS

„Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rootsi ja Soome tervitavad nõukogus TEN-E määruse läbivaatamisel tehtud edusamme. Samal ajal leiame, et lõplikus kompromissis, eelkõige II lisas, tuleks selgemalt kajastada elutähtsa energiataristu kaitset ja vastupidavust.

Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, hübriidohud ja sabotaažijuhtumid meie piiriülestes energiaühenduste vastu on näidanud, et elutähtis energiataristu on liidu julgeoleku ja valmisoleku oluline osa. Kõiki ohte hõlmav vastupanuvõime ei saa jääda üksnes horisontaalseks poliitikaeesmärgiks, vaid sellest peab saama ELi poliitika, programmide ja investeerimisprioriteetide rahastatav ja mõõdetav osa.

Seda arvesse võttes hindame, et TEN-E määruse üldise lähenemisviisi II lisa sisaldab eraldi kategooriat elutähtsa energiataristu kaitse ja vastupidavuse jaoks. Võttes arvesse, et üldine lähenemisviis hõlmab sellesse kategooriasse elektritaristu, rõhutame, et energiataristu kaitset ja vastupidavust tuleks käsitleda kogu süsteemi hõlmava küsimusena ELi poliitikas, sealhulgas kogu taristus, mis on varustuskindluse tagamiseks hädavajalik. Rõhutame, et piiriülestes elektrivoogude ja majandusjulgeoleku jaoks endiselt oluliste olemasolevate varade kaitse ei tohiks tähendada fossiilenergiataristu eluea pikendamist.

Jääme seisukohale, et see kategooria peaks hõlmama ka taastumisvõimet, sealhulgas parandamisvalmidust ning kriitilise tähtsusega komponentide ja varuosade piirkondlikke varusid, et tagada piiriülestes voogude kiire taastamine pärast rünnakuid, sabotaaži või muid suuri häireid.

Eespool toodut arvesse võttes rõhutame, et elutähtsa energiataristu kaitset tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus käsitleda prioriteedina ja see peaks kajastuma järjepidevamalt laiemas ELi energiaõigustikus.

Eespool kirjeldatud elemente silmas pidades toetavad Eesti, Leedu, Läti, Poola, Rootsi ja Soome eelseisvatel institutsioonidevahelistel läbirääkimistel täiendavate edusammude tegemist TEN-E määruses sätestatud elutähtsa energiataristu kaitsmisel.“
